

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Vuonna 1972 toimi palkkalautakunnan puh. johtajana edelleen varat. Rolf Widén ja jäsenenä edelleen dipl.ins. Juhani Junnila, yhteiskuntatiet.maist. Seppo Perttula, kaupall. neuvos Paavo Aarnio, palkka-asiainsiht. Olavi Dahl ja hovioik.ausk. Kauko Aaltonen sekä uusina jäsenenä valtiotiet.tri Erkki Pihkala, jaostosiht. Esko Nieminen ja autonkulj. Pentti Stenman (kvsto 12.1.). Varapuheenjohtajaksi valittiin kaupall.neuvos Paavo Aarnio ja sihteerinä toimi varat. Eero Haapanen. Kaupunginhallituksen edustajana oli edelleen apul.kaup.joht. Pentti Pusa.

Kaupungin neuvottelijoiksi v:ksi 1972 valittiin edelleen lautakunnan puhj.joht. Rolf Widén, tstopääll. Erkki Salmio, apul.tstopääll. Juha Keso ja palkkausins. Kyösti Suikkanen (2.2. 299 §).

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana keskiviikkoisin yhteensä 49 kertaa. Pöytäkirjoihin merkittiin kaikkiaan 2 599 pykälää. Pöytäkirjat ja toimistopäällikön päätösluettelot olivat yleisön nähtävänä palkkalautakunnan toimistossa kutakin lautakunnan kokousta seuraavan viikon torstaina (19.1. 160 §).

Virka- ja työehtosopimuksia ja niihin liittyviä palkkaratkaisuja tehtiin kertomusvuonna kaupunkien osalta seuraavasti:

— viranhaltijoita koskeva kunnallinen yleinen virkaehtosopimus 28.4., voimassa-oloaika 1.5.1972—31.3.1973;

— toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus 28.4., voimassa 1.4.1972—31.3.1973 sekä
— työntekijöitä koskeva työehtosopimus 14.4., voimassa 1.4.1972—31.3.1973.

Sopimusten *soveltamisesta*, työntekijäin työehtosopimuksen osalta myös täydentämisestä, käytiin paikallisneuvotteluja erikoisolosuhteiden selvittämiseksi. Palkkalautakunta päätti, liittäen mukaan sopimuksia koskevat sovellutusohjeet, esittää kaupunginhallitukselle v:n 1972 virka- ja työehtosopimuksia koskevan täytäntöönpanopäätöksen antamista ao. kaupungin elimille sopimusten mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi (24.5. 1107 §).

Palkkalautakunta päätti lähettää virastoille ja laitoksille tiedoksi ja sovellettavaksi kaupunginhallituksen päätöksen (29.5. 1630 §) mukaisesti kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen sekä kaupungin toimihenkilöiden työehtosopimuksen sovellutusohjeet (7.6. 1236 §). Tuntipalkkaisia työntekijöitä koskevat vastaavat ohjeet palkkalautakunta lähetti virastojen ja laitosten tiedoksi kirjelmillä n:ot 243, 245 ja 325/1972.

Kaupunkien ja kauppalain tuntipalkkaisten työntekijäin palkkaryhmiin sijoittamista koskevat muutokset ja kiinteistöviraston maatalousosaston työntekijäin työehtosopimus. Tuntipalkkaisia työntekijöitä koskevan työehtosopimustekstin tultua kaupungin neuvottelijain tietoon ryhdyttiin käymään KTV:n Helsingin yhteisjärjestö r.y:n kanssa työehtosopi-

3. Palkkalautakunta

muksen paikallisia soveltamisneuvotteluja. Palkkalautakunta päätti hyväksyä omasta puolestaan sekä palkkaryhmiin sijoittelua koskevan että kiinteistöviraston maatalousosaston työntekijäin työehtosopimusta ja palkkahinnoittelua koskevan 29.5. saavutetun neuvottelutuloksen ja esittää ne edelleen kunnallisen sopimusvaltuuskunnan hyväksyttäväksi (31.5. 1195 §).

Kunnallisten ammattioppilaitosten opettajien palvelussuhteen ehtojen tarkistamista koskevan virkaehtosopimuksen soveltamisesta neuvoteltiin järjestöjen kesken ja sopimus täytäntöönpanosta tehtiin 14.2. Palkkalautakunta hyväksyi omasta puolestaan neuvottelutuloksen esittäen, että päätös liitteineen saatettaisiin ammattioppilaitosten johtokunnalle tiedoksi (8.3. 570 §).

Satamajäänmurtajien laivapäällystön, konepäällystön ja miehistön ym. työehtosopimusten täytäntöönpanoa koskeva esitys tehtiin kaupunginhallitukselle (23.8. 1754 §).

Taloussuunnitelma. Palkkalautakunta päätti hyväksyä lautakunnalle ja sen toimistolle v:ksi 1974—1983 laaditun taloussuunnitelman (26.4. 924 §).

Esitykset ja aloitteet.

Palkkalautakunta teki kertomusvuonna kaupunginhallitukselle mm. seuraavia asioita koskevat esitykset:

Vuosilomasääntöä koskeva muutosesitys. Vuosilomalain (n:o 345/5.5.1972) ja työ sopimusten uusien määräysten aiheuttamien vuosilomaoikeutta ja palvelusvuosien laskemista koskevien muutosten tekeminen kaupungin palveluksessa työsuhteessa olevien vuosilomasäännön pykäliin 2, 3 ja 5 (19.7. 1480 §).

Ehdotus henkilökortiston pitoa koskeviksi uusiksi yleisohjeiksi, joiden perusteella voitaisiin jatkuvasti kehittää kortistonhoitotyötä sekä lisätä kortistojen luotettavuutta. Uudet yleisohjeet henkilökorttien täyttämistä ja toimihenkilöiden palkkatietojen ilmoittamismenettelystä oli määrä saattaa voimaan v:n 1973 alussa (20.12. 2565 §).

Konekirjoituslisäjärjestelmän tarkistamisesitys. Palkkalautakunta esitti, että kaupunginvaltuuston 11.1.1967 tekemää päätöstä tarkistettaisiin konekirjoituslisäjärjestelmää koskevilta osilta siten, että pääasiallisesti konekirjoitustyötä tekeville kaupungin viranhaltijoille maksettaisiin konekirjoituslisää, jonka suuruus määräytyisi toisaalta konekirjoitusnopeuteen perustuvan palkkaluokan (peruspalkka ikälisineen), toisaalta viranhaltijan hoitaman viran palkkaluokan (peruspalkka ikälisineen) sekä mahdollisen henkilökohtaisen palkanlisän välisen erotuksen suuruusena seuraavasti:

Hyväksytyt konekirjoitusnopeus lyöntiä ½ tunnissa uusi ehdotus	v. 1967	Konekirjoitus- nopeuteen perus- tuva palkkaluokka
7 000	7 000	7.
7 500	7 750	8.
8 000	8 500	9.
8 500	9 250	10.
9 500	10 000	11.
10 500	10 750	12.
11 500 tai enemmän	11 500	13.

Päätös esitettiin saatettavaksi edelleen kunnallisen sopimusvaltuuskunnan hyväksyttäväksi sekä esitettiin vahvistettavaksi myös uudet konekirjoituslisää koskevat ohjeet, jotka oli määrä ottaa käytäntöön lopullista täytäntöönpanopäätöstä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien (19.7. 1479 §).

Ammattikouluissa toimivien tuntiopettajien aseman määrittely siirryttäessä viisipäiväiseen työviikkoon. Palkkalautakunta ehdotti kaupunginvaltuuston päätöksen 17.2.1969 asian n:o 7 kohtien 2 ja 3 muuttamista sisällöltään uuden virkaehtosopimuksen mukaiseksi siten, että 5 §:ssä mainittu 16 tunnin tuntimäärä otetaan huomioon myös työsuhteessa olevien tuntiopettajien osalta aikaisemman 20 luokkatunnin sijaan, mikäli lukuvuoden 1972—1973 alusta siirrytään pysyvästi viisipäiväiseen työviikkoon (14.6. 1246 §).

Lausunnot.

Palkkalautakunta antoi kertomusvuonna lausuntoja mm. seuraavista asioista:

Varallaolojärjestelyjen toteuttaminen eräissä virastoissa ja laitoksissa. Palkkalautakunta päätti puoltaa huoltolaitosten johtokunnan esitystä Roihuvuoren, Riistavuoren ja Suur-suon vanhainkotien talonmiesten varallaolojärjestelyiksi, jotka oli toteutettu kaupunginvaltuuston 12.1.1972 asian n:o 38 kohdalla vahvistamien talonmiesten työaikamääräysten 6 §:n 2. momentin mukaisesti (15.3. 638 §, 7.6. 1210 §, 16.2. 444 §).

Lisäksi lautakunta antoi lausunnot myös mm. rakennusviraston eräiden talonmiesten sekä Finlandia-talon varallaolojärjestelyistä (7.6. 1210 §, 16.2. 444 §).

Luottamusmiehille suoritettavat päivärahat ja matkakustannusten korvaukset. Helsingissä omaksuttuun käytäntöön nojautuen palkkalautakunta totesi Kaupunkiliiton suosituksesta antamassaan lausunnossa, että virkaehtosopimuksen virkamatkoja koskevia korvaus- ym. määräyksiä tulisi soveltaa edelleen myös kaupungin luottamushenkilöihin (12.1. 109 §).

Röntgenhoitajien säteilysuojauslomasta antamassaan lausunnossa palkkalautakunta katsoi, että koska terveydenhoitoviraston aluelääkärin vastaanotoilla toimivien kuuden röntgenhoitajan pidennettyä vuosilomaa koskevassa anomuksessa mainittujen tutkimuslaitteiden säteilymääristä ei ole riittävää selvitystä, voidaan vuosiloman pidennys myöntää ao. röntgenhoitajille v:n 1972 osalta anomuksen mukaisena säteilysojalomana (15.3. 673 §).

Sotainvalidien eläkerajan alentaminen. Palkkalautakunta totesi Sotainvalidien Veljesliiton tekemästä esityksestä antamassaan lausunnossa mm., että koska valtaosa kaupungin palveluksessa olevasta henkilökunnasta kuuluu yhtenäisen valtakunnallisen eläkejärjestelmän, kunnallisen viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain sekä siihen liittyvän kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön alai-

suuteen, on sotainvalidien eläkekysymystä pidettävä valtakunnallisena eikä paikallisena kysymyksenä, joten vasta sen jälkeen kun asia on ratkaistu valtakunnallisella tasolla, olisi ratkaisusta mahdollisesti aiheutuvat kaupungin oman eläkejärjestelmän tarkistukset otettava käsiteltäviksi (19.7. 1478 §).

Työntekijäin sosiaalituloissa ilmenneitä puutteellisuuksia koskevan tuntipalkkaisten työntekijäin pääluottamusmiesten kirjelmästä antamassaan lausunnossa palkkalautakunta totesi mm., että sosiaalituloja koskevat kysymykset liittyvät ensi sijassa työturvallisuuslain määräyksiin ja työsuojeluviranomaisten antamiin sovellutusohjeisiin, mutta kytkeytyvät kuitenkin osittain myös työmarkkina-kysymyksiin. Tämän vuoksi palkkalautakunta piti tärkeänä, että osoitetaan riittävästi varoja sellaisten puutteiden poistamiseen, joihin sosiaalitulojen kunnosta ja varusteista tehdyt selvitykset antavat aihetta. Virastoissa ja laitoksissa olisi myös jatkuvasti kiinnitettävä huomiota sosiaalituloja koskevien määräysten noudattamiseen sekä muutenkin niiden kunnan ja viihtyisyyden parantamiseen. Lisäksi palkkalautakunta päätti kehottaa työehtosopimuksen määräysten perusteella vielä erillisellä kirjelmällä (n:o 619) ao. virastoja ja laitoksia ryhtymään toimenpiteisiin kaupungin työntekijäin sosiaalituloissa ilmenevien epäkohtien korjaamiseksi (29.11. 2428 §).

Työmatkoilla sattuneiden pahoinpitelyjen korvaaminen. Teollisuuslaitosten lautakunta esitti, että 20.8.1948 annettu tapaturmavakuutuslaki olisi lisäsovimuksin laajennettava käsittämään myös työmatkoilla tapahtuneet ulkopuolisten suorittamat pahoinpitelyt. Palkkalautakunta totesi esityksestä antamassaan lausunnossa mm., että teollisuuslaitosten lisäksi kaupungilla on myös mm. sairaaloissa, huoltolaitoksissa ja lastensuojelulaitoksissa ilta- ja vuorotyötä suorittavaa henkilökuntaa, joka voi työmatkoillaan joutua pahoinpitelyn kohteeksi. Täten lautakunta katsoi, ettei esityksen asian yleisluontoisuuden vuoksi, ja ottaen lisäksi huo-

3. Palkkalautakunta

mioon, että kaupunginkanslian lainopillisen osaston lausunnon mukaan työmatkapahoinpitelyjen liittäminen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin on jo vireillä, tulisi tässä vaiheessa antaa aihetta enempiin toimenpiteisiin (23.8. 1697 §).

Kaupungin henkilökunnan toimipaikkaruokailu. Kaupunginhallituksen henkilöasiainjaoksen valtuustoaloitteen perusteella tehtyä esitystä koskevassa lausunnossaan palkkalautakunta totesi mm., ettei toimipaikkaruokailua koskevia kaupunkia velvoittavia määräyksiä ja säädöksiä ole olemassa, mutta kaupungilla on mahdollisuus päättää, missä määrin ja millä tavoin sen järjestäminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Lautakunnan mielestä mahdollisuus työpaikkaruokailuun tulisi järjestää mahdollisimman suurelle osalle kaupungin henkilökuntaa ja järjestelyn tulisi lisäksi olla tarkoituksenmukaista ja taloudellista. Koska kaupunki tukee varsin tuntuvasti työpaikkaruokailuja ja siten sen laajentaminen merkitsisi melkoista taloudellista lisärasitusta, lautakunta korosti, että olisi tarkoin tutkittava kaikki käytettävissä olevat mahdollisuudet, kuten esim. henkilökunnan perustamat osuusruokalot, yksityiset työmaaruokalot, ulkopuoliset ravintolat yms. Lisäksi olisi kiinnitettävä huomiota myös henkilöasiainkeskuksen selvityksestä ilmeneviin pyrkimyksiin aterioiden koostumuksen suhteen ja ruokalojen toiminnan rationalisointiseksi. Hinnoittelun uudistaminen tulisi palkkalautakunnan mielestä suorittaa pitkällä tähtäyksellä ja ottamalla huomioon ns. käyvän hinnan periaate. Lautakunta puolsi esittämiensä varauksin toimikunnan tekemiä ehdotuksia (15.11. 2313, 2314 §).

Sairaalahenkilökunnan terveydenhuollon järjestämistä koskevasta suunnitelmasta antamassaan lausunnossa palkkalautakunta totesi mm., että asiaa on viime vuosina käsitelty varsin keskeisenä työmarkkinakysymyksenä ja sitä koskevia määräyksiä on otettu mm. molempiin tähän mennessä tehtyihin virkaehtosopimuksiin. Odotettavissa olevan, koko

kunnallishallintoa koskevan henkilökunnan terveydenhuollon uudelleen järjestelyn vuoksi ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista ryhtyä järjestämään sairaalahenkilökunnan terveydenhuoltoa erillisenä toimenpiteenä. Uuden vaiheen henkilökunnan terveydenhuollon järjestelyihin on tuonut myös kansanterveyslain voimaantulo. Palkkalautakunnan mielestä olisi lähinnä ennakoita ehkäisevään terveydenhuoltoon kohdistuvan kokeilun avulla mahdollista hankkia tarpeellista kokemusta terveydenhuollon vastaista järjestelyä varten ilman, että kokeilusta aiheutuisi vaikeuksia vielä avoimena olevien henkilökunnan terveydenhuoltoa koskevien keskeisten kysymysten ratkaisulle (29.11. 2430 §).

Henkilökunta-asunnoissa asumista koskevan vt Taipaleen kirjelmän johdosta, viitaten sairaalaviraston ja huoltolaitoksen siitä antamiin lausuntoihin, palkkalautakunta totesi, etteivät ko. kirjelmässä mainitut avioliiton solmiminen tai au-lapsen saaminen ole olleet ehdoton peruste asunnon menettämiseen kaupungin laitosten henkilökunnan asunnoissa asuville. Asunnot on tarkoitettu kaupungin palveluksessa olevien käyttöön ja eräiden asuntolatyötyyppisten asuntojen osalta jo käytännön järjestelyt sosiaali- ym. tiloineen asettavat esteen perheellisten asumiselle ja eräissä tapauksissa myös vieraiden pitämiseksi näissä asunnoissa. Palkkalautakunta katsoi, ettei kirjelmässä esitetty, eikä sen perusteella voitu todeta sellaisia epäkohtia, joihin olisi ollut syytä tässä vaiheessa puuttua, joten kirjelmän ei katsottu antavan aihetta enempiin toimenpiteisiin (8.3. 561 §).

Lastensuojeluviraston konekirjanpitoa hoitavien viranhaltijoiden työaika koskevassa lausunnossaan palkkalautakunta katsoi, että elatusaputoimistossa konekirjanpidossa työskentelevien työaika voitaisiin alkaa päivittäin klo 7.00—14.00 välisenä aikana, jolloin olisi noudatettava 35.5 tunnin viikkotyöperiaatetta siten, että päivittäinen työaika on viikon yhtenä työpäivänä 7.5 tuntia sekä

muina viikon työpäivinä 7 tuntia, minkä lisäksi olisi otettava huomioon myös muut kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen työaikaa koskevat määräykset. Vastaavanlainen työaikajärjestely on kaupunginhallituksen päätöksellä (8.11.1971 2969 §) myös samanmerkkisiä kirjanpitokoneita käyttävässä kaupungin rahatoimistossa (14.6. 1293 §).

Kertomusvuoden aikana palkkalautakunta antoi lausunnot myös mm. seuraavista asioista:

— ammattikoulun yksivuotisen laivakokin opintolinjan muuttaminen yksivuotiseksi suurतालouden emännän opintolinjaksi (19.1. 224 §);

— puheterapeuttien pätevyysvaatimukset ja palkkaus (1.3. 530 §);

— Akava r.y:n esitys toimintaterapeuttikysymystä selvittävästä työryhmästä (8.3. 554 §);

— kouluuunnittelutoimiston perustamisesta aiheutuvat järjestelyt suomenkielisten kansakoulujen kansliassa sekä lisähenkilökunnan palkkaaminen (8.3. 568 §);

— Itäisen lääkäriaseman v. 1972 tarvitsemat virat ja toimet (8.3. 572 §);

— Kustaankartanon vanhainkodin kanttiinitoiminnan ulkopuoliselle siirtämisestä aiheutuvat virkajärjestelyt (15.3. 635 §);

— maistraatin vahvistaman kuorma- ja pakettiautojen liikennetaksan vahvistaminen käytettäväksi kaupungin töissä (22.3. 712 §);

— ulkoilualueiden henkilökuntaan kuuluville maksettava palveluskoirien ruokaraha (12.4. 832 §);

— terveydenhoitolautakunnan esitys maidontarkastamon pitämisestä suljettuna lauantaisin (19.4. 871 §);

— vappuviikon työaikajärjestelyt (19.4. 882 §);

— liikennelaitoksen puhelinneuvonnan aukioaloajan pidentäminen sekä puhelinneuvonnassa työskentelevien työaikajärjestelyt (31.5. 1158 §, 15.11. 2316 §);

— matematiikan opetuksen ohjauksen järjestäminen ruotsinkielisissä kansakouluissa (31.5. 1161 §);

— terveydenhoitohenkilöstön takuupalkka-järjestelmän soveltamisessa noudatettavat valtion palkkausjärjestelmän mukaiset palkkaukset (31.5. 1176 §);

— kirjastoissa työskentelevien tuntipalkkaisten toimihenkilöiden työaika (7.6. 1214 §);

— koulukuraattorityön kehittäminen (7.6. 1215 §);

— kaupunginorkesterin jäsenten soitin- ja pukukorvausten korottaminen (7.6. 1216 §);

— henkilökuntaruokalojen myyntihintojen tarkistaminen (7.6. 1234 §);

— Hesperian sairaalan B-tornitalon vuodeosaston henkilökunnan pukuasia (28.6. 1339 §);

— rakennusviraston uuden organisaation vaatimat virkajärjestelyt (28.6. 1410 §);

— ilman tarkkailun järjestäminen Helsingissä ja tähän liittyvä esitys uuden viran perustamisesta (28.6. 1430 §);

— ns. lista-autojen ajotaksan tarkistaminen (19.7. 1474 §, 1.11. 2245 §);

— Alkoholitutkimussäätiön ja Alkoholipoliittisen tutkimuslaitoksen esitys kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden päihdyttävien aineiden väärinkäytöstä aiheutuvien ongelmien käsittelemiseksi (19.7. 1549 §);

— ensiapu- ja sairaankuljetusten tehostaminen ja uusien toimintojen koordinointi palolaitoksessa (26.7. 1575 §);

— ateriavastikkeiden tarkistaminen (2.8. 1594 §);

— kodinhoitajille maksettavan ateriakorvauksen vahvistaminen (2.8. 1595 §);

— kyyhkysten hävittämiseen liittyvät järjestelyt (27.9. 1968 §);

— terveyskeskuksen lääkäreiden virkamatoista aiheutuvien kulujen korvaaminen (27.9. 1984 §);

— vesi-, kaasu- ja sähkölaitoksen johtosääntöjen 11 §:n muuttaminen (15.11. 2312 §);

— suunnitelma uudelleensijoitustoiminnan ja virastojen ja laitosten välisten työvoimasiirtojen järjestelyksi (15.11. 2315 §);

— terveydenhoitajien eläkeikää koskevat esitykset (29.11. 2412 §);

3. Palkkalautakunta

- kunnallisen eläkelaitoksen lausuntopyyntö Tampereen kaupungin vuorotyötä suorittavien eläkeikää koskevasta esityksestä (29.11.2413 §);
- sairaalassa työskentelevien lääketieteen kandidaattien palkkausperusteet (13.12.2481 §);
- useiden lautakuntien, virastojen ja laitosten teknistä, yleensä teknistä korkeakoulututkintoa edellyttävien, osasto- ja toimisto-

päällikkötasoa edustavien virkojen ja toimien palkkaus (27.12.2597 §) sekä

- ammattioppilaitosten terveysisarten virkojen siirtäminen terveyskeskukseen (27.12.2599 §).

Lisäksi palkkalautakunta antoi lukuisia mm. kaupungin palveluksessa olevien henkilöiden palkkoja, palkkioita ja muita palvelussuhteen ehtoja, sivutoimilupia, virkajärjestelyjä ym. koskevia lausuntoja.